

PODUZETNIČKE POTPORNE INSTITUCIJE S OSVRTOM NA KARLOVAČKU ŽUPANIJU

Župan, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac
University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:213437>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-26**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied
Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
POSLOVNI ODJEL
STRUČNI STUDIJ UGOSTITELJSTVA

Ivona Župan

**PODUZETNIČKE POTPORNE INSTITUCIJE S
OSVRTOM NA KARLOVAČKU ŽUPANIJU**

ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2023.

Ivona Župan

PODUZETNIČKE POTPORNE INSTITUCIJE S OSVRTOM NA KARLOVAČKU ŽUPANIJU

ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij Ugostiteljstvo

Kolegij: Osnove poduzetništva

Mentorica: Andreja Primužak, dipl.oec., viši predavač

Matični broj studenta: 0248079759

Karlovac, rujan 2023.

ZAHVALA

Ovim putem se želim najprije zahvaliti mentorici Andreji Primužak, dipl.oec., koja je svojim stručnim znanjem, nesebičnim pomaganjem, izdvojenom vremenu i savjetima uvelike pridonijela i olakšala izradu ovog završnog rada. Od srca se želim najviše zahvaliti svojoj mami Mariji, koja mi je od samih početaka bila najveća podrška. Mama je najviše vjerovala u moj uspjeh i bila uz mene u teškim trenucima, uvijek me je bodrila lijepim riječima, savjetima i toplim zagrljajem te je ovaj uspjeh isključivo mamina zasluga. Zatim se želim zahvaliti svom tati Miri i svojoj braći Mateu i Mariu koji su u mi također bili podrška i potpora da ostvarim svoj cilj. Veliko hvala i ostalim članovima obitelji i prijateljima na podršci od prvog do zadnjeg dana ovog poglavlja života. Također, se želim zahvaliti i svim profesorima, asistentima i djelatnicima Veleučilišta u Karlovcu, na prenesenim znanjima, uloženom trudu i vremenu. Veliko hvala i Martini Marušić Britvec, direktorici Poduzetničke zone Korana na izdvojenom vremenu za provedbu intervjua. I za kraj ću samo reći „Hvala TI Bože“.

SAŽETAK

U ovom završnom radu su opisane poduzetničke potporne institucije s osvrtom na Karlovačku županiju te njihova uloga i značaj. Isto tako je objašnjena svrha razvoja i unapređenja poduzetničke infrastrukture koja je usredotočena na gospodarski rast kroz planiranje i izgradnju poduzetničke infrastrukture. Poduzetnička infrastruktura obuhvaća i poduzetničke zone uključujući i sustav slobodnih zona i poduzetničkih potpornih institucija Republike Hrvatske. Poduzetnička infrastruktura mora biti opremljena komunikacijskom, prometnom, energetsom i komunalnom infrastrukturom. Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastrukturno organiziranog i opremljenog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone s ostalim korisnicima poduzetničke zone. Poduzetničke potporne institucije su pravni subjekti usmjereni na stvaranje korisnički orijentiranog poduzetničkog okruženja u Republici Hrvatskoj i provode programe usmjerene na razvoj poduzetništva. Kategorija poduzetničkih potpornih institucija su razvojne agencije, poduzetnički centri, poslovni inkubatori, poduzetnički akceleratori, poslovni parkovi, znanstveno-tehnološki parkovi i centri kompetencije te su u radu ukratko opisani. U radu su prikazani i opći podaci o Karlovačkoj županiji, smještaju i broju stanovnika te je i prikazana tablica sa poduzetničkim zonama i potpornim institucijama na području Karlovačke županije. Na temelju dostupnih podataka prikazana je i SWOT analiza o Karlovačkoj županiji. Zadaća ovog završnog rada je osvrnuti se i na novotvoreni Nikola Tesla Experience Center te navesti i objasniti aktivnosti, opremljenost i svrhu istoga.

Ključne riječi: poduzetnička infrastruktura, poduzetničke zone, poduzetničke potporne institucije, Nikola Tesla Experience Center

SUMMARY

In this final paper, entrepreneurial support institutions are described with reference to Karlovac County as well as their role and significance. The purpose of developing and improving business infrastructure is also explained, which is focused on economic growth through the planning and construction of business infrastructure. Entrepreneurial infrastructure includes entrepreneurial zones, including the system of free zones and entrepreneurial support institutions of the Republic of Croatia. The business infrastructure must be equipped with communication, traffic, energy and utility infrastructure. The basic characteristic of entrepreneurial zones is the joint use of an infrastructurally organized and equipped space by entrepreneurs who, by doing business within the entrepreneurial zone, are enabled to rationalize their business and use the available resources of the entrepreneurial zone with other users of the entrepreneurial zone. Entrepreneurial support institutions are legal entities aimed at creating a user-oriented entrepreneurial environment in the Republic of Croatia and implement programs aimed at the development of entrepreneurship. The category of entrepreneurial support institutions are development agencies, entrepreneurial centers, business incubators, entrepreneurial accelerators, business parks, science and technology parks and competence centers, and they are briefly described in the paper. The paper also presents general information about Karlovac County, accommodation and number of inhabitants, as well as a table with business zones and support institutions in the area of Karlovac County. Based on the available data, a SWOT analysis of Karlovac County is presented. The task of this final paper is to refer back to the newly created Nikola Tesla Experience Center, and to list and explain the activities, equipment and purpose of the same.

Keywords: entrepreneurial infrastructure, entrepreneurial zones, entrepreneurial support institutions, Nikola Tesla Experience Center

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. PODUZETNIČKA INFRASTRUKTURA.....	3
2.1. Poduzetničke zone.....	5
2.2. Poduzetničke potporne institucije	7
3. OPĆE INFORMACIJE O KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI.....	10
3.1. Broj stanovnika po gradovima i općinama u Karlovačkoj županiji	11
3.2. Poduzetničke zone na području Karlovačke županije	13
3.3. Poduzetničke potporne institucije na području Karlovačke županije	18
3.4. SWOT analiza Karlovačke županije	18
4. PODUZETNIČKI CENTAR NIKOLA TESLA	22
4.1. Općenito o poduzetničkim centrima	22
4.2. O životu Nikole Tesle	23
4.3. Osnovni podaci o Poduzetničkom centru Nikola Tesla	24
4.4. Izgled i opremljenost Poduzetničkog centra Nikola Tesla.....	26
4.5. Cijene ulaznica u Nikola Tesla Experience centru.....	30
4.6. Promocija Nikola Tesla Experience Centra	31
5. INTERVJU S DIREKTRICOM PODUZETNIČKOG CENTRA NIKOLA TESLA.....	33
6. ZAKLJUČAK.....	36
POPIS LITERATURE.....	38
POPIS SLIKA.....	39
POPIS TABLICA	40

1.UVOD

1.1.Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada je objasniti i navesti poduzetničke potporne institucije na području cijele Republike Hrvatske, a posebice Karlovačke županije te njihovu ulogu i značaj. U ovom završnom radu je objašnjena svrha i razvoj unapređenja poduzetničke infrastrukture. Isto tako će u radu biti navedeno da poduzetnička infrastruktura obuhvaća i poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije koje će biti definirane i objašnjene. Analizirajući poduzetničku infrastrukturu biti će jasno navedeno da ona mora biti opremljena energetsom, komunikacijskom, komunalnom i prometnom infrastrukturom. Također, navedeni su detaljno podaci koje sadrži Jedinostveni registar poduzetničke infrastrukture za svaki od subjekata. Analizirane su poduzetničke zone s ciljem da se razumije njihovo obavljanje gospodarskih aktivnosti u cijeloj Hrvatskoj, a posebice na području Karlovačke županije. Navedeno je da se poduzetničke zone dijele na mikro, male, srednje i velike zone te su prikazani podaci sa podjelom poduzetničkih zona prema veličini. Sukladno tome, poduzetničke zone se dijele i prema tipu aktivnosti koje obavljaju i prema intenzitetu aktivacije raspoložive zone. S ciljem razvoja poduzetništva definirane su i poduzetničke potporne institucije te njihove vrste i kategorije. U radu su prikazani i opći podaci o Karlovačkoj županiji, poput samog položaja županije, broja stanovnika po gradovima i općinama te vizija i misija županije. Kroz tablični prikaz navedene su i objašnjene poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije na području Karlovačke županije. Radi sagledavanja jasnije slike o stanju u Karlovačkoj županiji, napravljena je SWOT analiza, kako bi se na vrijeme moglo utjecati na snage i slabosti, a s druge strane i pripremiti na prilike i prijetnje koje su u radu izdvojene. Cilj rada je osvrnuti se i na novotvoreni Nikola Tesla Experience Center. U radu su navedeni i osnovni podaci o Poduzetničkom centru Nikola Tesla poput naziva projekta, korisnika, ukupne vrijednosti projekta, razdoblja provedbe te aktivnostima projekta.

1.2.Izvori podataka i metode istraživanja

Pri izradi rada korišteni su većinom podaci koji su preuzeti iz sekundarnih izvora, odnosno podaci preuzeti iz već prije provedenih istraživanja, većinom s Internet stranica. Teorijski dio rada pisan je i na temelju stručne literature; knjiga, članaka i zakona, a sve na temu poduzetničkih potpornih institucija na području Republike Hrvatske te Karlovačke županije. Metode istraživanja koje su bile potrebne za postizanje postavljenih ciljeva rada su:

- metoda analize kojom se znanstvenim istraživanjem složeni pojmovi razdvajaju na jednostavnije elemente
- metoda sinteze je znanstveno istraživanje pomoću koje se jednostavni pojmovi sastavljaju u sve složenije
- metoda dedukcije pomoću koje se iz općih sudova izvode posebni i pojedinačni zaključci
- metoda kompilacije je postupak kojim se preuzimaju tuđi rezultati stavova, opažanja i zaključaka

Isto tako u radu je korištena i kvalitativna metoda istraživanja, točnije intervju, koji je sproveden s Martinom Marušić Britvec, direktoricom Poduzetničke zone Korana.

1.3.Sadržaj i struktura rada

Rad je podijeljen u 6 poglavlja sa potpoglavljima. U uvodnom djelu opisan je predmet i cilj rada, izvori podataka i metode prikupljanja te struktura rada. Drugo poglavlje se odnosi na poduzetničku infrastrukturu koja uključuje poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije. U trećem poglavlju su navedene opće informacije o Karlovačkoj županiji, zatim su navedene i objašnjene poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucijama na području županije te je prikazana detaljna SWOT analiza Karlovačke županije. Četvrto poglavlje je usmjereno na Poduzetnički centar Nikola Tesla te su tu navedeni osnovni podaci, aktivnosti projekta, izgled i opremljenost istoga. U petom poglavlju je prikazan intervju koji je proveden 14. srpnja s direktoricom Poduzetničke zone Korana. U šestom poglavlju je napisan zaključak cijelog rada. Nakon zaključka naveden je popis literature koja je korištena prilikom izrade završnog rada te na samom kraju se nalazi popis priloga koji se nalaze u radu.

2. PODUZETNIČKA INFRASTRUKTURA

Svrha razvoja i unapređenja poduzetničke infrastrukture je poticanje gospodarskog rasta kroz planiranje i pravodobnu izgradnju poduzetničke infrastrukture koja je nadalje u funkciji ravnomjernoga regionalnog razvoja Republike Hrvatske, bržeg rasta poduzetništva i povećanja investicija i zaposlenosti unutar područja na kojem se poduzetnička infrastruktura planira, odnosno gradi.¹

Poduzetnička infrastruktura na području Republike Hrvatske obuhvaća poduzetničke zone uključujući i sustav slobodnih zona i poduzetničke potporne institucije koja omogućava u standardiziranim uvjetima visoke infrastrukturne opremljenosti obavljanje poduzetničkih aktivnosti.

Poduzetnička infrastruktura definira se kao:

1. **PODUZETNIČKE ZONE** – infrastrukturno opremljena područja odnosno površine planirane prostornim planovima za poslovnu i/ili proizvodnu namjenu, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone zajedno s ostalim korisnicima poduzetničke zone.
 - 1.1. **SLOBODNE ZONE** – osnovane temeljem odluka Vlade Republike Hrvatske sukladno odredbama zakona kojim se regulira osnivanje, upravljanje i poslovanje slobodnih zona u Republici Hrvatskoj.²
2. **PODUZETNIČKE POTPORNE INSTITUCIJE** – su primarno usmjerene na provođenje programa usmjerenih na razvoj poduzetništva, posebice malih i srednjih poduzetnika, a čime posljedično doprinose i unapređenju poduzetničkog okružja u

¹ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dostupno na: <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-internacionalizaciju-6087/poduzetnicka-infrastruktura/7583> (12.05.2023.)

² Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (12.05.2023.)

Republici Hrvatskoj.³

Poduzetničke potporne institucije dijele se na razvojne agencije (županijske, lokalne ili određene djelatnosti), poduzetničke centre (i digitalne inovacijske centre kao njihovu potkategoriju), poslovne inkubatore (poduzetničke ili za nove tehnologije), poduzetničke akceleratorne, poslovne parkove, znanstveno-tehnološkijske parkove i centre kompetencija.⁴

Poduzetnička infrastruktura treba biti opremljena:

- Energetskom infrastrukturom (plin, javna rasvjeta, struja, plinska podstanica, priključci na javnu mrežu i/ili izgrađena trafostanica i drugi energetski priključci)
- Komunikacijskom infrastrukturom (TV mreža, radio, telefonska i internetska mreža)
- Komunalnom infrastrukturom (opskrba vodom, kanalizacija i odvodnja-fekalna, oborinska, tehnološka, priključci na javnu mrežu, vodovodne i oborinske instalacije)
- Prometnom infrastrukturom (pristupne ceste, ceste unutar poduzetničke zone, odnosno poduzetničke potporne institucije, utovarne rampe, parkirališta i dr.)

Za svaki subjekt poduzetničke infrastrukture Jedinostveni registar poduzetničke infrastrukture sadrži sljedeće kategorije podataka:

1. OPĆI PODACI O SUBJETKU PODUZETNIČKE INFRASTRUKTURE – osobni identifikacijski broj (OIB), godina osnivanja subjekta, odluka o osnivanju subjekta (osnivački akt), matični broj subjekta, osnivač subjekta, županija, grad ili općina, adresa subjekta, podaci za kontakt (e-mail, telefon...), djelatnost, kraći i duži naziv subjekta
2. POSEBNI PODACI O PODUZETNIČKIM ZONAMA – popis svih katastarskih čestica sadržanih u odluci o osnivanju, odnosno osnivačkom aktu poduzetničke zone, veličina površine poduzetničke zone (ha), broj poduzetnika prisutnih u poduzetničkoj zoni, djelatnost i broj zaposlenih po poduzetniku prisutnom u poduzetničkoj zoni, podaci o programima privlačenja i poticajima (potporama) za ulaganje i poslovanje poduzetnika u poduzetničkim zonama

³ Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (12.05.2023)

⁴ Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, dostupno na: <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-internacionalizaciju-6087/poduzetnicka-infrastruktura/7583> (12.05.2023.)

3. POSEBNI PODACI O PODUZETNIČKIM POTPORNIM INSTITUCIJAMA – vrsta poduzetničke potporne institucije, broj zaposlenih u poduzetničkoj potpornoj instituciji, vrste usluga koje pruža poduzetnička potporna institucija, veličina površine/prostora poduzetničke potporne institucije (m²), broj prisutnih poduzetnika u poduzetničkoj potpornoj instituciji, djelatnost i broj zaposlenih po poduzetniku prisutnom u poduzetničkoj potpornoj instituciji, površina zauzetosti poduzetničke potporne institucije po pojedinom poduzetniku, podaci o programima i aktivnostima poduzetničkih potpornih institucija na godišnjoj razini.⁵

Svrha zakonodavnog okvira je da se postojećim i potencijalnim korisnicima (poduzetnicima) omogući pokretanje i obavljanje poduzetničkih aktivnosti u standardiziranim uvjetima visoke infrastrukturne opremljenosti unutar poduzetničkih zona i poduzetničkih potpornih institucija te u konkurentnom i transparentnom sustavu poticajnih mjera i olakšica, kako u fazi početnog investiranja, tako i u fazi proširenja postojećih investicijskih aktivnosti poduzetnika koji posluju unutar poduzetničke infrastrukture.⁶

Osnivači i upravitelji poduzetničke infrastrukture mogu biti pojedinačne pravne osobe ili konzorcij sastavljen od sljedećih pravnih subjekata: Republika Hrvatska samostalno ili u suradnji s jedinicama i tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugim pravnim osobama; jedinice i tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave; visoka učilišta, znanstveni instituti i znanstvene organizacije te strukovne i druge udruge i druge pravne osobe kao osnivači, odnosno upravitelji poduzetničke infrastrukture u Republici Hrvatskoj koje su registrirane za djelatnosti koje unapređuju razvoj poduzetničke infrastrukture i/ili koje se bave i/ili promoviraju istraživanje, inovacije i tehnološki razvoj u poslovnom sektoru.⁷

2.1. Poduzetničke zone

Poduzetničke zone su infrastrukturno opremljena područja koja su definirana prostornim planovima te su namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti. Karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastrukturnog organiziranog i opremljenog prostora od strane svih poduzetnika koji posluju u poduzetničkoj

⁵ Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (12.05.2023.)

⁶ e-Građani, dostupno na: <https://gov.hr/hr/poduzetnicka-infrastruktura/1368> (20.05.2023.)

⁷ e-Građani, dostupno na: <https://gov.hr/hr/poduzetnicka-infrastruktura/1368> (20.05.2023.)

zoni i tako racionaliziraju troškove poslovanja i omogućuju korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone s ostalim korisnicima unutar iste.

Potkategorija poduzetničkih zona su slobodne zone osnovane temeljem odluka Vlade Republike Hrvatske sukladno odredbama Zakona o slobodnim zonama kojim se regulira osnivanje, poslovanje i upravljanje slobodnih zona u Republici Hrvatskoj.

Slobodne zone su instrument gospodarske politike koje imaju učinke na ravnomjerni regionalni razvoj, povećanje zaposlenosti, povećanje izvoza i investicija.

U Republici Hrvatskoj na dan 1. siječnja 2023. postoji 6 slobodnih zona i to u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Puli, Bakru (Škrlevo) te Pločama.

Prema veličini ukupne površine poduzetničke zone dijele se na mikro zone, male zone, srednje i velike zone. U nastavku rada je prikazana tablica sa podjelom poduzetničkih zona prema veličini ukupne površine.

Tablica 1: Podjela poduzetničkih zona prema veličini ukupne površine

1. MIKRO ZONE	veličine ukupne površine do 10 ha
2. MALE ZONE	veličina ukupne površine od 10 do 50 ha
3.SREDNJE ZONE	veličine ukupne površine od 50 do 100 ha
4. VELIKE ZONE	veličine ukupne površine veće od 100 ha

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Zakona o unapređenju poduzetničke infrastrukture <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (30.05.2023.)

Prema tipu aktivnosti koje se obavljaju unutar zone poduzetničke zone dijele se na:

1. PROIZVODNO – PRERAĐIVAČKE ZONE –to su poduzetničke zone u kojima većinski broj korisnika zone obavlja proizvodno – prerađivačke aktivnosti
2. LOGISTIČKO – DISTRIBUCIJSKE ZONE – to su zone u kojima većinski broj korisnika obavlja logističko-distribucijske aktivnosti (veletrgovina, transport, distributivni centri, skladištenje i dr.)

3. USLUŽNO – MJEŠOVITE ZONE – to su zone u kojima većinski broj korisnika zone obavlja servisne aktivnosti, aktivnosti poslovne podrške, uslužne aktivnosti i druge poduzetničke aktivnosti

Prema intenzitetu aktivacije raspoložive površine zone poduzetničke zone kategoriziraju se kao:

1. NEAKTIVNE PODUZETNIČKE ZONE – u kojima stupanj aktivacije (popunjenost aktivnim poduzetnicima) raspoložive površine iznosi 0% (0 ha aktivirana površine poduzetničke zone), nakon isteka prve godine od osnivanja poduzetničke zone
2. ZONE U INICIJALNOJ AKTIVACIJI – u kojima stupanj aktivacije zone < 33% raspoložive površine zone, izraženo u hektarima površine poduzetničke zone
3. SREDNJE AKTIVNE ZONE – u kojima stupanj aktivacije zone iznosi od 33% < 66% raspoložive površine zone, izraženo u hektarima površine poduzetničke zone
4. POTPUNO AKTIVNE ZONE – u kojima stupanj aktivacije zone iznosi \geq 66% raspoložive površine zone, izraženo u hektarima površine poduzetničke zone.⁸

2.2. Poduzetničke potporne institucije

Poduzetničke potporne institucije u Republici Hrvatskoj su pravni subjekti koji provode programe usmjerene na kvalitetni razvoj poduzetništva i usmjerene su na stvaranje kvalitetnog te korisnički orijentiranog poduzetničkog okruženja.

Poduzetničke potporne institucije – vrste i kategorije

1. RAZVOJNE AGENCIJE – registrirane pravne osobe zadužene za operativno provođenje mjera za razvoj gospodarstva i poduzetništva na lokalnoj (regionalnoj) i nacionalnoj razini, poticanje i privlačenje investicija te iniciranje i realizaciju projekata poticanja gospodarskog razvitka i poduzetništva, objedinjavajući rad gospodarskih subjekata, lokalnih i regionalnih poduzetničkih institucija te visokoobrazovanih institucija i centara znanja.

⁸ Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (30.05.2023.)

- 1.1. LOKALNE RAZVOJNE AGENCIJE – osnovane od strane jedinice lokalne samouprave
- 1.2. ŽUPANIJSKE RAZVOJNE AGENCIJE – osnovane od strane jedinice područne (regionalne) samouprave
- 1.3. RAZVOJNE AGENCIJE ODREĐENE DJELATNOSTI – npr. Energetska razvojna agencija, itd. – osnovana od strane jedinice lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave
2. PODUZETNIČKI CENTRI – registrirane pravne osobe zadužene za operativno provođenje mjera za razvoj i poticanje poduzetništva na lokalnom i/ili širem području (županija, regija), koji predstavljaju središta stručne i edukativne pomoći poduzetnicima radi razvoja poduzetništva u sredinama u kojima su osnovani.
 - 2.1. DIGITALNI INOVACIJSKI CENTRI – pružaju podršku poduzetnicima u procesu digitalizacije poslovanja, digitalne transformacije i razvoja digitalnih vještina te u posredovanju između pružatelja usluga u području novih tehnologija i korisnika
3. POSLOVNI INKUBATORI – registrirane pravne osobe koje pružaju stručnu tehničku i edukativnu pomoć za pokretanje poduzetničkih pothvata i poduzeća te njihov brz i održiv razvoj, uključujući poslovne (radne) prostore po povoljnijim uvjetima za poduzetnike početnike do treće godine poslovanja.
 - 3.1. PODUZETNIČKI INKUBATORI – pružaju podršku uspješnom razvoju poduzetništva kroz poslovne usluge i resurse za poduzetnike, uključujući poslovne (radne) prostore po povoljnijim uvjetima za poduzetnike početnike
 - 3.2. INKUBATORI ZA NOVE TEHNOLOGIJE – predstavljaju specijalizirane poslovne subjekte s tematskim fokusom i usmjerenjem na područja nove (visoke) tehnologije koji podržavaju pokretanja i rast inovativnog poduzetništva kroz inkubacijske programe te koji inovativnim poduzećima sličnog profila i interesa pružaju resurse i profesionalne usluge potrebne za rast i razvoj, uključujući istraživačko-razvojne jedinice te poslovne (radne) prostore po povoljnijim uvjetima za poduzetnike početnike.
4. PODUZETNIČKI AKCELERATORI – registrirane pravne osobe, odnosno specijalizirani poslovni subjekti zaduženi za pružanje usluga podrške poduzetnicima u postinkubacijskoj fazi, odnosno u fazi razvoja i širenja poslovanja na domaćem i stranom tržištu.
5. POSLOVNI PARKOVI – registrirane pravne osobe s fizičkim prostorima, zemljištem i resursima za smještaj malih, srednjih i velikih poduzetnika na komercijalnoj osnovi s posebnim fokusom na privlačenje domaćih i inozemnih investicija.

6. ZNANSTVENO-TEHNOLOGIJSKI PARKOVI – su registrirane pravne osobe koje se osnivaju radi komercijalizacije znanstvenih rezultata, poticanje suradnje znanstvenika i gospodarstvenika, a sukladno odredbama zakona kojim se regulira znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje.
7. CENTRI KOMPETENCIJE – predstavljaju specijalizirane poslovne subjekte koji provode istraživačke projekte razvojnog ili proizvodnog karaktera i razvijaju kompetencije u pojedinim područjima te s kojim drugi poslovni subjekti mogu ugovoriti usluge istraživanja i razvoja u svrhu jačanje pojedinih industrijskih grana. Usmjereni su na razvojna i primijenjena istraživanja i njihovu komercijalizaciju te potporu i jačanje intelektualnog vlasništva unutar specifičnih tematskih područja i grana kompetencije.⁹

⁹Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (30.05.2023.)

3. OPĆE INFORMACIJE O KARLOVAČKOJ ŽUPANIJI

Karlovačka županija je smještena u središnjoj Hrvatskoj i jedna je od najvažnijih županija zbog svog tranzitnog, prometnog i geostrateškog položaja te je raskrižje najvažnijih prometnica koje povezuju Europu s jadranskom obalom. Karlovačka županija pokriva područje od 3.622km² (četvorna kilometra). Grad Karlovac je administrativno, gospodarsko, kulturno, političko i sportsko središte Karlovačke županije. Prema posljednjem popisu stanovništva koje je bilo 2021. godine u Karlovačkoj županiji ima 112.596 stanovnika. Na području Karlovačke županije se nalaze četiri rijeke; Kupa, Korana, Mrežnica i Dobra. Na slici 1 je prikazan položaj Karlovačke županije.

Slika 1: Prikaz položaja Karlovačke županije

Izvor: Karlovačka županija, dostupno na stranici

<https://www.kazup.hr/index.php/zupanija/opci-podaci> (05.06.2023.)

Na slici 1 je jasno vidljivo kako je Karlovačka županija poveznica kontinentalne i primorske Hrvatske. Graniči sa dvije susjedne države i to sa Slovenijom i Bosnom i Hercegovinom, a u doticaju je sa četiri županije; Zagrebačkom, Sisačko-moslavačkom, Primorsko-goranskom i Ličko-senjskom županijom.

Vizija Karlovačke županije: “osigurati visoku kvalitetu usluga žiteljima za ravnomjerni razvoj Karlovačke županije kroz predani rad u stručnom, ugodnom i motivirajućem okruženju.”¹⁰

¹⁰Karlovačka županija, dostupno na: <https://www.kazup.hr/index.php/zupanija/misija-i-vizija> (05.06.2023.)

Misija Karlovačke županije: „učinkovito i odgovorno upravljanje povjerenim javnim poslovima u korist žitelja, za razvoj i dobrobit Karlovačke županije.“¹¹

3.1. Broj stanovnika po gradovima i općinama u Karlovačkoj županiji

U Karlovačkoj županiji prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine ima 112.596 stanovnika. U županiji se nalazi 5 gradova (Karlovac, Duga Resa, Ogulin, Slunj, Ozalj) i 17 općina (Barilović, Bosiljevo, Cetingrad, Draganić, Generalski Stol, Josipdol, Kamanje, Krnjak, Lasinja, Netretić, Plaški, Rakovica, Ribnik, Saborsko, Tounj, Vojnić, Žakanje). Etnički sastav prema popisu stanovništva iz 2021. godine iznosi: Hrvati (84.3%), Srbi (11%), Bošnjaci (0.6%). Na slici 2 prikazan je smještaj gradova i općina u Karlovačkoj županiji.

Slika 2: Smještaj gradova i općina Karlovačke županije

Izvor: Karlovačka županija, dostupno na stranici

<https://view.genial.ly/5be87f1edac5315ad0c6dfd5/interactive-content-karlovačka-županija>
(15.06.2023.)

U nastavku rada prikazana je tablica 2 s brojem stanovnika prema podacima sa stranice Državnog zavoda za statistiku prema popisu stanovništva iz 2021. godine po gradovima Karlovačke županije.

¹¹Karlovačka županija, dostupno na: <https://www.kazup.hr/index.php/zupanija/misija-i-vizija> (05.06.2023.)

Tablica 2: Broj stanovnika po gradovima Karlovačke županije

Grad	Broj stanovnika
Karlovac	49.377
Duga Resa	12.114
Ogulin	12.246
Slunj	4.224
Ozalj	5.837

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Državnog zavoda za statistiku RH, <https://dzs.gov.hr/> (15.06.2023.)

Iz tablice 2 jasno je vidljivo da se najveći broj stanovnika nalazi u gradu Karlovcu i to čak 49.377 stanovnika. U gradu Duga Resa broj stanovnika iznosi 12.114, u Ogulinu 12.246 stanovnika, u Ozlju 5.837 stanovnika, a najmanji broj stanovnika se nalazi u gradu Slunju i to 4.224 stanovnika.

U tablici broj 3. prikazan je broj stanovnika po općinama u Karlovačkoj županiji.

Tablica 3: Broj stanovnika po općinama u Karlovačkoj županiji

Općina	Broj stanovnika
Barilović	2.673
Bosiljevo	1.040
Cetingrad	1.491
Draganić	2.541
Generalski Stol	2.171
Josipdol	3.419
Kamanje	827
Krnjak	1.332
Lasinja	1.332
Netretić	2.439
Plaški	1.650
Rakovica	2.230
Ribnik	362

Saborsko	466
Tounj	1.002
Vojnić	3.602
Žakanje	1.732

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Državnog zavoda za statistiku RH, <https://dzs.gov.hr/> (15.06.2023.)

Prema podacima koji se nalaze u tablici 3, a prikazuju broj stanovnika u općinama Karlovačke županije vidljivo je da se u općini Josipdol nalazi najveći broj stanovnika i to 3.419 stanovnika. S druge strane u općini Ribnik se nalazi najmanji broj stanovnika, a iznosi 362 stanovnika.

3.2. Poduzetničke zone na području Karlovačke županije

Poduzetničke zone na području Karlovačke županije nisu dovoljno popunjene, a poduzetnička aktivnost se odvija samo u trećini zona. Iz Upravnog odjela za gospodarstvo Karlovačke županije je pojašnjeno da na području županije djeluje svega 19 poduzetničkih zona od mogućih 56. Do svega toga dolazi zbog slabog ispitivanja potreba za izgradnjom zona u koje se ulaže puno novca, a na kraju neke zone uopće nisu u funkciji. Kod biranja poduzetničkih zona kako u cijeloj Hrvatskoj, tako i na području Karlovačke županije investitori paze da odaberu zonu koja je na dobrom geostrateškom položaju, isto tako je bitna prometna povezanost, infrastrukturna opremljenost, raspoloživa radna snaga, prometnice unutar zone, blizina stručnih i visokoobrazovnih institucija te lokalna i regionalna vlast koja je angažirana u privlačenju investicija i spremna za suradnju. Više od polovine ukupno aktivnih poslovnih subjekata bavi se proizvodnjom alatnih strojeva i opreme, proizvodnjom plastičnih proizvoda, proizvodnjom PVC i alu stolarije, proizvodnjom metalnih proizvoda, proizvodnjom brava i okova, proizvodnjom dizelskih motora i opreme za energetska postrojenja, proizvodnjom proizvoda od žice, izradom metalne galanterije, proizvodnjom tračnih pila, proizvodnjom sanitarne opreme, proizvodnjom crpki, proizvodnjom proizvoda od drva, proizvodnjom betonske galanterije. Oko 40-tak poduzetnika se bavi trgovinom na malo i veliko, dok se ostali bave građevinarstvom te transportom.

Karlovačka županija osnivač je PZ Korane d.o.o. unutar koje su rasprodane sve parcele te su na većini parcela izgrađene proizvodne i ine hale u vrijednosti preko 200 milijuna privatnih investicija. Unutar poslovne zone posluju 32 subjekta sa preko 500 zaposlenih. Kako naglašavaju iz Županije, za razvoj poduzetništva na području Županije izuzetno je važno

proširenje djelatnosti Poduzetnička zona Korana d.o.o. koja će, uz upravljanje infrastrukturom u postojećoj poduzetničkoj zoni u naselju Logorište, djelovati i kao poduzetnička potporna institucija – Poduzetnički centar. Kroz pružanje stručne i edukativne pomoći poduzetnicima Poduzetnički centar provodi mjere za razvoj i poticanje poduzetništva na području županije. Poduzetnički centar djeluje u novoizgrađenom objektu „Nikola Tesla Experience Center“, koji predstavlja poduzetnički kompleks opremljen infrastrukturom koja odgovara današnjim fleksibilnim poslovnim aktivnostima u sektoru računalnih, IT, AV, dizajnerskih, umjetničkih, kreativnih i ostalih industrija, a svojim motivacijsko – prezentacijskim dijelom kroz interpretaciju života i rada Nikole Tesle poticati će nove naraštaje da slijede vlastite poslovne ideje i poduhvate.

Najveći broj aktivnih poduzetničkih zona nalazi na području grada Karlovca. Kako ističe pročelnica Upravnog odjela za gospodarstvo, poljoprivredu i turizam Grada Karlovca Daniela Peris, prostornim planom uređenja Grada Karlovca definirana su područja gospodarske namjene u svojstvu tzv. gospodarskih zona. Ima ih 14 u ukupnoj površini od oko 750 ha. Najvećim dijelom se radi o proizvodno prerađivačkim zonama i uslužno mješovitim zonama. Poduzetničke zone koristi 40-tak tvrtki (oko 15% stranih ulaganja) koje zapošljavaju preko 2000 zaposlenih. Ukupna ulaganja u opremanje i razvoj poduzetničkih zona u gradu Karlovcu u razdoblju 2004.-2020. godine iznosila su 37,2 milijuna kuna, od čega je grad Karlovac uložio 25.5 milijuna kuna, dok je preostali iznos u vrijednosti od 11.7 milijuna kuna uložila RH. Posljednja velika ulaganja u poduzetničku infrastrukturu odnose na ulaganje u Poduzetničku zonu Gornje Mekušje i Selce. Poduzetnička zona Gornje Mekušje bila je financirana iz europskih i gradskih sredstava i u potpunosti je rasprodana u rekordnom roku. Deset parcela prodano je u manje od godinu dana. Investitori su iz Hrvatske i inozemstva. U zonu Gornje Mekušje je uloženo ukupno 10.213.750,00 kuna, od čega je 1.665.066,00 kuna iz proračuna Grada Karlovca, a 8.548.683,25 kuna iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. godine. Vezano na daljnje uređenje poslovnih zona Grad Karlovac se odlučio razvijati Poduzetničku zonu Selce – Karlovac, atraktivan prostor smješten uz autocestu A1 površine od oko 70 ha. Namjene ove zone su: poslovna – pretežito uslužna, poslovno-prodajna (trgovačka), komunalno-uslužna (servisna) i zanatska (obrnitička).

Jedinice lokalne samouprave osnivanjem poduzetničkih zona iskazuju određenu razinu poduzetničkog duha i hrabrosti, poglavito ako znamo da postoje i zone koje uopće nisu polučile iščekivani rezultat, odnosno nisu se ostvarile u očekivanom opsegu. Nažalost, primjere takvih zona imamo i u Karlovačkoj županiji. Međutim, kao što se u svakom biznisu uspješnim

poslovanjem stvara određena materijalna dobit, tako i općine i gradovi osnivanjem zona mogu stvoriti dodatni prihod odnosno novu korist. Uglavnom, mogli bi reći da je problem ne samo karlovačkog područja, već i cijele države što su poduzetničke zone raspršene na previše prostora tako da se nije uspjelo fokusirati na kvalitetno uređenje zona s najviše potencijala, barem dosad. Također, poduzetničke zone ne bi smjele biti profitni centri za sebe, već na korist cjelokupne lokalne zajednice budući se osnivanjem poduzetničkih zona otvaraju nova radna mjesta, razvijaju vlastiti potencijali stvaranjem mogućnosti za ulaganje i pridonosi se razvoju malog i srednjeg poduzetništva kao i ukupnom razvoju zajednice i društva u cjelini.¹² U nastavku rada, u tablici 4 prikazane su Poduzetničke zone na području Karlovačke županije.

Tablica 4: Poduzetničke zone na području Karlovačke županije

Vrsta PI	Naziv	Godina osnivanja	OIB	Osnivač	Općina i Adresa	Odgovorna osoba
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Ogulin	2002	16584038406	Grad Ogulin	Ogulin, Otok Oštarski 4e, PP82	Mladen Stipetić
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Draganić 1	1993	45803800853	Općine Draganić	Lug 55	Stjepan Bencetić
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona 'Gornje Mekušje'	2007	25654647153	Grad Karlovac	Banjavčićeva 9	Damir Mandić, Gradonačelnik
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Šeketino Brdo	2007	15857239976	Grad Duga Resa	Trg svetog Jurja 1	Tomislav Boljar
Poduzetnička zona	POSLOVNA ZONA ŽAKANJE	2002	22280655264	OPĆINA ŽAKANJE	ŽAKANJE 58	DANIJEL JURKAŠ

¹² Karlovačka županija, <https://www.aem.hr/wp-content/uploads/2023/02/4.-U-Karlovačkoj-zupaniji-samo.pdf> (16.06.2023.)

Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Korana	2005	34808357805	Karlovačka županija	Karlovac, A Vraniczan ya 2	Martina Marušić Britvec
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Lug	2002	45123683624	Grad Ozalj	Kurilovac 1	Lidija Bošnjak
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona poslovne namjene Gornje Mrzlo Polje Mrežničko	2007	15857239976	Grad Duga Resa	Trg svetog Jurja 1	Tomislav Boljar
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Grabovac	2002	32809923710	Općina Rakovica	Rakovica 6	Vesna Rastovac
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona 'Mrzlo Polje - Karlovac'	2016	25654647153	Grad Karlovac	Karlovac, Banjavčićeva 9	Damir Mandić, Gradonačelnik
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Jug - Mala Švarča	2016	25654647153	Grad Karlovac	Banjavčićeva 9	Damir Mandić dipl.teol.
Poduzetnička zona	Industrijska zona Gornje Taborište	1962	33366502542	Grad Slunj	Trg dr Franje Tuđmana 12, 47240 Slunj	JURE KATIĆ
Poduzetnička zona	Poslovna zona Bosiljevo	2002	08374469913	Općina Bosiljevo	Bosiljevo 14, 47251 Bosiljevo	Josip Kasun
Poduzetnička zona	Radna zona 'Maletići'(I1)	2005	80214224162	Općina Netretić	Netretić 3a, 47271 Netretić	Marijan Peretić

Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Vojarna II	2005	65506283 455	Općina Josipdol	Ogulinska 12 , 47303 Josipdol	Dragan Rudančić
Poduzetnička zona	Poduzetnička radna zona I-1/ Vrtača	2014	55680038 973	Općina Tounj	Linije 3B	Ivica Sopek
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Banija-Ilovac III	2019	25654647 153	Grad Karlovac	Karlovac, Banjavčičeva 9	Damir Mandić, Gradonačelnik
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Batnoga	1993	41363755 317	Općina Cetingrad	Trg hrvatskih branitelja 2	Marina Kalić
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Korana d.o.o.	2020	65050537 368	Karlovačka županija	Karlovac, A Vraniczanaya 2	Marija Sertić
Lokalna razvojna agencija	Javna ustanova InovaDR za poticanje lokalnog razvoja	2020	70866732 408	Grad Duga Resa	Trg svetog Jurja 1	Vanja Glogovac
Poduzetnička zona	PODUZETNIČKA ZONA SELCE - KARLOVAC	2021	25654647 145	GRAD KARLOVAC	Banjavčičeva 9	Damir Mandić, Gradonačelnik
Poduzetnička zona	Gospodarsko proizvodna zona Lasinja	2016	59068748 409	Općina Lasinja	Lasinjska cesta 19	Marijo Perčić

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. <http://reg.mingo.hr/pi/public/> (16.06.2023.)

3.3. Poduzetničke potporne institucije na području Karlovačke županije

Tablica 5: Poduzetničke potporne institucije na području Karlovačke županije

Lokalna razvojna agencija	Javna ustanova InovaDR za poticanje lokalnog razvoja	2020	70866732408	Grad Duga Resa	Trg svetog Jurja 1	Vanja Glogovac
Poduzetnička zona	Poduzetnička zona Korana d.o.o.	2020	65050537368	Karlovačka županija	Karlovac, A Vraniczanya 2	Marija Sertić

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja, <http://reg.mingo.hr/pi/public/> (16.06.2023.)

Poduzetničke potporne institucije su usmjerene na obavljanje plana koji je usmjeren na razvoj poduzetništva, prvenstveno su usmjerene na male i srednje poduzetnike, a posljedično tome pridonose unapređenju poduzetničkog okruženja u cijeloj Republici Hrvatskoj. U tablici 5 su prikazane Poduzetničke potporne institucije na području Karlovačke županije. Iz tablice je jasno vidljivo da u Karlovačkoj županiji postoje dvije Poduzetničke potporne institucije, i to Lokalna razvojna agencija te Poduzetnička zona Korana.

3.4. SWOT analiza Karlovačke županije

SWOT analizom Karlovačke županije su prikazane snage, slabosti, prilike i prijetnje. Pomoću SWOT analize se lakše razumije s kojim prednostima i nedostacima se županija bori. Pomoću snaga je vidljivo koja obilježja županiju čine uspješnom. SWOT analiza daje jasnu sliku o trenutnom stanju u Karlovačkoj županiji. Snage i slabosti predstavljaju unutarnje čimbenike i na njih se može utjecati, dok prilike i prijetnje prikazuju vanjske čimbenike i oni se mogu definirati kako bi se na vrijeme moglo na njih pripremiti i prilagoditi. Iz tablice 6 pod snagama je istaknuto povećanje udjela visoko obrazovanog stanovništva, koje je svakako poželjno, ne samo u Karlovačkoj županiji, nego i na području cijele Hrvatske i uz to se odmah veže i raznovrsnost obrazovnih programa u srednjim školama i Veleučilištu u Karlovcu. Pod snagama je istaknuto i to jer su izrađeni prostorni planovi, zatim bogata ponuda kulturnih i

sportskih manifestacija i događaja npr. Karlovački dani piva, razvijeno i aktivno civilno društvo, Isto tako, na području Karlovačke županije je razvijena mreža obrazovnih, zdravstvenih i ustanova socijalne skrbi. Velika snaga Karlovačke županije je svakako i dobra prometna infrastruktura, bogata kulturna baština, dobar geografski položaj županije pogodan za mobilnost radne snage, postojeće poduzetničke zone, poduzetnički centri i lokalne razvojne agencije. Pod slabostima svakako treba istaknuti nedostatak financijskih sredstava, odlazak mladih ljudi u inozemstvo zbog nemogućnosti zapošljavanja nakon završetka obrazovanja, i na tome bi se svakako trebalo poraditi da se mladima osigura radno mjesto nakon obrazovanja. Nemogućnost stanovnika iz ruralnih dijelova za odlazak na posao zbog slabe povezanosti javnog prijevoza, nedovoljno vrtića i predškolskih ustanova, nedostatak mjesta u staračkim domovima. Prilike su tu da se županiji omoguće novi pothvati koji doprinose uspješnosti. Tako je jedna od prilika svakako zapošljavanje azilanata i migranta kao nadomjestak za potražnju za radnom snagom, blizina glavnog grada Hrvatske; Zagreba zbog mogućnosti rada, mogućnost financiranja novih usluga iz EU fondova, mogućnost zapošljavanja stanovnika koji stanuju u nepovoljnim položajima, suradnja s Veleučilištem u Karlovcu (prilike za stvaranje stručnog kadra koji je potreban na području Karlovačke županije), poboljšanje linija javnog prijevoza. Kao vanjski čimbenik nasuprot prilika se nalaze i prijetnje poput klimatskih promjena i porasta zagađenja, prisutnost minski sumnjivog područja, starenje stanovništva, odljev stručnog kadra, smanjenje broja učenika iz godine u godinu, nedovoljno korištenje poticaja za zapošljavanje osoba s invaliditetom, sporost prilikom verifikacije novih obrazovnih programa, zapošljavanje azilanata i migranata zbog smanjenja cijene rada ili socijalnih problema. U nastavku rada je prikazana tablica 6 s detaljnim prikazom snaga, slabosti, prilika i prijetnji na području Karlovačke županije.

Tablica 6: SWOT analiza Karlovačke županije

S – STRENGTHS - SNAGA	W – WEAKNESSES - SLABOSTI
Povećanje udjela visoko obrazovnog stanovništva	Financijska sredstva
Izrađeni prostorni planovi	Odlazak mladih u inozemstvo
Bogata ponuda kulturnih i sportskih manifestacija i događaja	Slabija zainteresiranost za kontinentalni turizam
Razvijeno i aktivno civilno društvo	Lošija i slabija ekonomska situacija

Raznovrsnost obrazovnih programa u srednjim školama i Veleučilištu u Karlovcu	Slabija demografska slika
Razvijena mreža obrazovnih, zdravstvenih i ustanova socijalne skrbi	Neujednačenost postojećih obrazovnih programa s potrebama tržišta rada
Međunarodni uspjesi inovatora i njihova komercijalizacija	Nedovoljna informatička povezanost s drugim obrazovnim ustanovama i ostalim javnim institucijama
Dobra prometna infrastruktura	Nemogućnost stanovnika iz ruralnih dijelova županije zbog posla (ne postoje linije javnog prijevoza)
Dobro organiziran sustav odvodnje i pročišćavanja u urbanom području	Nedovoljno vrtića i predškolskih ustanova
Razvijena poslovna struktura	Loša i slaba povezanost linija javnog prijevoza
Dobra gastroponuda	Percepcija da znanje nije dovoljno za uspjeh
Bogata kulturna baština	Nemogućnost izlaska mladih na područje rada i slabo zapošljavanje nakon završetka školovanja
Spremnost poslodavaca da ulože u obrazovanje i osposobljavanje radne snage	Nedostatak mjesta u staračkim domovima
Dobar geografski položaj županije pogodan za mobilnost radne snage	Zapošljavanje preko veza i poznanstava
Postojeće poduzetničke zone, poduzetnički centri i lokalne razvojne agencije	Nedovoljna pokrivenost socijalnim uslugama posebno u manjim i ruralnim dijelovima županije
O – OPPORTUNITIES - PRILIKE	T – THREATS - PRIJETNJE
Zapošljavanje azilanata i migranata kao nadomjestak za potražnju za radnom snagom	Klimatske promjene
Blizina glavnog grada Hrvatske; Zagreba zbog mogućnosti rada	Porast zagađenja
Mogućnost financiranja novih usluga iz EU fondova	Prisutnost minski sumnjivog područja
Nove tehnologije kao mogućnost za razvoj TR-a	Negativni demografski trendovi starenja stanovništva

Korištenje poticanja volontarizma i Zakona o volonterima za razvoj socijalnih usluga	Odljev stručnog kadra
Mogućnost zapošljavanja stanovnika koji stanuju u nepovoljnim položajima	Loša demografska kretanja (smanjene broja učenika u narednim godinama)
Poboljšanje linija javnog prijevoza	Potplaćenost obrazovnih djelatnika što dovodi do negativne selekcije
Tendencija povećanja smještajnih kapaciteta	Sporost prilikom verifikacije novih obrazovnih programa
Suradnja s Veleučilištem u Karlovcu (prilike za stvaranje stručnog kadra koji je potreban na području Karlovačke županije)	Konkurentnost - brojne manifestacije koje se održavaju u susjednim županijama (Primorko-goranska županija, Ličko – senjska županija)
EU fondovi	Spora administracija
Veće uključivanje županije, gradova i općina putem natječaja i dodjele bespovratnih sredstava	Loša porezna politika za dohodak (porezi i doprinosi)
	Veliki broj neobrađivih površina koje treba iskoristiti
	Zapošljavanje azilanata i migranata zbog smanjenja cijene rada ili socijalnih problema
	Nedovoljno korištenje poticaja za zapošljavanje osoba s invaliditetom

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Strategija razvoja ljudskih potencijala Karlovačke županije <https://www.kazup.hr/> (20.06.2023.)

Iz svega navedenog u prethodnoj tablici jasno je vidljivo da Karlovačka županija ima mnogo snaga i prilika, ali isto tako i slabosti i prijetnji. Svakako na snage i slabosti se može utjecati, dok s druge strane prilike i prijetnje treba pravovremeno prepoznati kako bi se moglo na njih pripremiti.

4. PODUZETNIČKI CENTAR NIKOLA TESLA

4.1. Općenito o poduzetničkim centrima

Poduzetnički centri su jedni od oblika institucijske poduzetničke infrastrukture te su središta savjetodavne i stručne pomoći, osobito malim i poduzetnicima početnicima. Zaduženi su za operativno provođenje mjera za razvoj i poticanje poduzetništva na lokalnom i širem području i predstavljaju središta edukativne i stručne pomoći poduzetnicima sve s ciljem razvoja poduzetništva. Potkategorija poduzetničkih centara su digitalni inovacijski centri koji pružaju podršku poduzetnicima u razvoju digitalnih vještina, procesu digitalne transformacije i digitalizacije poslovanja te u posredovanju između pružatelja usluge u području novih tehnologija i korisnika. U Republici Hrvatskoj postoji 35 poduzetničkih centara. U ovom radu je analiziran Poduzetnički centar Nikola Tesla. U tablici 7, koja se nalazi u nastavku rada prikazani su glavni zadaci poduzetničkih centara.

Tablica 7: Glavni zadaci poduzetničkih centara

- Promoviranje, promicanje i poticanje poduzetništva
- Pružanje savjetodavnih usluga
- Informiranje zainteresiranih o mogućnostima ulaska u poduzetništvo i o državnim poticajnim mjerama
- Prikupljanje, ocjena i selekcija poduzetničkih ideja
- Pružanje svih informacija vezanih za poduzetništvo na jednom mjestu
- Davanje informacija o mogućnostima ulaska u poduzetništvo i konzultantske pomoći
- Davanje informacija o poticajnim mjerama, projektima i programima u poduzetništvu
- Organiziranje seminarskih oblika poduzetničke edukacije
- Organiziranje posebnih stručnih usavršavanja poduzetnika
- Upućivanje poduzetnika na različite specijalizirane oblike pomoći
- Suradnja s lokalnom i regionalnom samoupravom i preuzimanje djela razvojno-gospodarskih poslova od nje
- Pomoć prigodom izrade poduzetničkih projekata (biznis-planova)
- Pronalaženje i aktiviranje financijskih izvora
- Pronalaženje domaćih i stranih poslovnih partnera
- Pružanje marketinške pomoći (posebice, istraživanje tržišta)
- Internet usluge i povezivanje poduzetnika; te

- Pružanje ostalih usluga iz područja poduzetništva

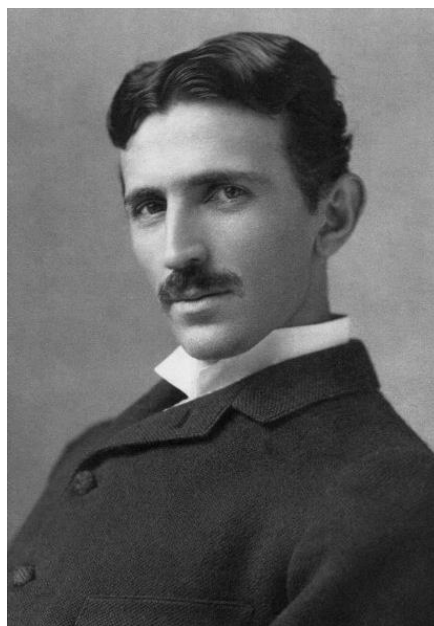
Izvor: vlastita obrada autora prema podacima iz Poduzetničke biblije; Kuvačić N., „Poduzetnička biblija“, Beretin, Split, 2005. str. 145. i 146. (30.06.2023.)

4.2. O životu Nikole Tesle

Nikola Tesla je američki i hrvatski izumitelj srpskog podrijetla. Rođen je 10. srpnja 1856. godine u mjestu Smiljan kraj Gospića, a umro je je 07. siječnja 1943. godine u New Yorku. Živo je i radio u SAD-u gdje je i ostvario sve izume. Gimnaziju je pohađao u Gospiću, a zatim u gradu Karlovcu gdje je i maturirao 1873. godine. Godine 1875. je upisao je Visoku tehničku školu u Grazu. Prvu godinu je primao stipendiju Vojne krajine, zatim je tražio stipendiju Matice srpske u Novome Sadu, ali ju nije dobio. U želji da nastavi studij, otišao je 1880. godine u Prag, ali nema podataka da je završio studij. Nakon toga se 1881. godine zaposlio u Središnjem telegrafskom uredu u Budimpešti i tamo je zamislio primjenu višefaznih izmjeničnih struja za ostvarenje okretnoga magnetskoga polja koje bi uzrokovalo vrtnju u elektromotoru, a potom u Telefonskoj centrali. Godine 1882. se zaposlio u Parizu u Edisonovoj telefonskoj podružnici. U namjeri da ostvari svoj zamišljeni sustav izmjeničnih struja je 1884. godine otišao u SAD, gdje se zaposlio kod T.A. Edison. Nakon toga je, 1885. godine osnovao je u New Yorku vlastitu tvrtku „Tesla Electric Light and Manufacturing Company“ za proizvodnju električnih lučica. Godine 1887. je osnovao tvrtku „Tesla Electric Company s laboratorijem u kojem je najprije konstruirao elektromotore izmjenične struje. Iste te godine je prijavio prve patente o proizvodnji i prijenosu višefaznih izmjeničnih struja i njihovoj primjeni za učinkovit pogon izmjeničnih elektromotora. Nikola Tesla je 1888. godine u Američkom institutu elektroinženjera održao zapaženo predavanje Novi sustav motora i transformatora izmjenične struje. Američki industrijalac i izumitelj Westinghouse tada je otkupio od Nikole Tesle sve patente o izmjeničnoj struji. Godine 1892. je održao predavanje u Gradskoj vijećnici u Zagrebu te je tim predavanjem podigao samopouzdanje inženjera u Hrvatskoj pa su izgradili i pustili u pogon hidroelektranu za izmjeničnu struju na Krki. Radeći sa strujama visokih frekvencija, Tesla je istražio, otkrio i primijenio mnoge do tada nepoznate pojave i tako osnovao nove grane elektrotehnike. Godine 1895. je izbio požar u laboratoriju Nikole Tesle koji je uništio sve nacрте i uređaje te je u godinu dana Tesla podigao novi laboratorij u kojem je s transformatorom vrlo visokoga omjera transformacije postizao vrlo visoke napone i stvarao vrlo snažna električna polja. Izumio je radiokomunikacije i daljinsko upravljanje. Napravio je model broda kojim je s pomoću električnih signala bežično upravljao na daljinu, a javno ga je pokazao 1898. godine

u New Yorku. Godine 1897. je izgradio veliku odašiljačku i prijamnu postaju i u njoj je usavršavao sustave za bežični prijenos signala i električne energije, uz primjenu napona od nekoliko milijuna volta. Nikola Tesla je za svoje izume dobio brojna priznanja. Nobelova nagrada nije dobio jer ju nije htio podijeliti s Edisonom. Najveće priznanje koje je Nikola Tesla dobio je bilo na jedanaestoj općoj konferenciji za mjere i utege, 1960. godine, kada je za jedinicu magnetske indukcije prihvaćen naziv „tesla“. Svoje izume oko njih stotine, koji su većinom bili iz područja elektrotehnike je prijavio u 112 patenata u SAD-u, a skoro toliko u drugim zemljama, a mnogi su izumi ostali zabilježeni u njegovim časopisima ili dnevnicima. Cijeli život je bio duhovno vezan za domovinu. Godine 1896. je bio izabran za počasnoga člana JAZU (danas HAZU) u Zagrebu, a 1926. godine za počasnog doktora Sveučilišta u Zagrebu. U Hrvatskoj se danas po Nikoli Tesli nazivaju ulice u mnogim gradovima, jedno veleučilište, nekoliko škola. U Tehničkom muzeju u Zagrebu nalazi se stalni demonstracijski kabinet Teslinih izuma, a u Smiljanu Memorijalni centar Nikola Tesla. U Karlovcu je otvoren i Poduzetnički centar Nikola Tesla koji je u ovom radu dodatno analiziran i opisan.

Slika 3: Nikola Tesla

Izvor: Hrvatska enciklopedija <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=61021>

(01.07.2023.)

4.3. Osnovni podaci o Poduzetničkom centru Nikola Tesla

Poduzetnički centar Nikola Tesla inspiriran je djelom, likom, obrazovanjem, dostignućima i životom Nikole Tesle. Nositelj Nikola Tesla Experience centra je Karlovačka županija, dok su

partneri Grad Karlovac, županijska tvrtka Poduzetnička zona Korana i Gimnazija Karlovac. U izgradnju centra je uloženo 5.85 milijuna eura, a centar se nalazi na adresi Rakovac 6 pokraj karlovačke gimnazije. Centar se sastoji od dijela koji je namijenjen samo startupovima, dijela za posjećivanje i obilazak i zajedničkih prostorija poput recepcije, dvorane za skupove, zone kvizazova u prizemlju te terase na drugoj etaži. Prilikom posjeta centru posjetitelji dobiju uvid u to kako napraviti korak naprijed, a natrag dva, a opet ne odustati.

Poduzeticima (MSP-ovima) s područja Karlovačke županije omogućene su usluge stručne i savjetodavne pomoći i usluga edukacije i informiranja u okviru poduzetničke potporne institucije) te je otvoren moderni co-working prostor. Sve to s ciljem da se zadovolje potrebe regionalnog stanovništva, a isto tako da se stvori pozitivna poduzetnička klima koje će osigurati kvalitetno poduzetničko okruženje s tendencijom rasta i razvoja gospodarstva na regionalnoj i nacionalnoj razini.

Tablica 8: Aktivnosti Nikola Tesla poduzetničkog centra

<ul style="list-style-type: none"> opremanje poduzetničkog centra i povezani radovi te radovi na izgradnji parkirališta
<ul style="list-style-type: none"> uspostava organizacijskih i tehničkih uvjeta za rad Centra
<ul style="list-style-type: none"> jačanje kapaciteta zaposlenika Centra za pružanje usluga poduzeticima (MSP)
<ul style="list-style-type: none"> pružanje usluga stručne i savjetodavne pomoći poduzeticima (MSP)

Izvor: vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Nikola Tesla Experience Center, <https://ntec.hr/galerija/> (01.07.2023.)

Cilj poduzetničkog centra je poticanje mladih da prihvaćaju nove tehnologije, da stvaraju pozitivno poslovno okruženje koje je danas jako bitno za uspješno poslovanje. I baš iz toga razloga je cijeli centar prožet takozvanom „motivacijskom rutom“ kako bi motivirao i pobudio želju za inovacijama kod što većeg broja mladih.

Naziv projekta: **Nikola Tesla Poduzetnički centar** (KK.03.1.2.31.0001)

Korisnik: **Karlovačka županija**

Ukupna vrijednost projekta: **4260341,33 € (32.009.541,75 kn)**

EU sufinanciranje projekta: **3076058,20 € (23.176.560,48 kn)**

Operativni program: „**Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.**“

Razdoblje provedbe: **01.03.2021. – 31.12.2023.**¹³

Slika 4: Poduzetnički centar Nikola Tesla

Izvor: Jutarnji list <https://www.jutarnji.hr/domidizajn/inspiracije/nezaboravno-iskustvo-experience-centera-u-karlovcu-iskusi-kako-je-bit-nikola-tesla-na-jedan-dan-15346565> (01.07.2023.)

4.4. Izgled i opremljenost Poduzetničkog centra Nikola Tesla

Svečano otvorenje Nikola Tesla Experience centra je bilo 08. svibnja 2023. godine. Posjetiteljima Nikola Tesla Experience centra omogućene su različite interaktivne igre o životu Nikole Tesle, poput levitacijskih tableta i suvenira na kojima se nalazi pub kviz o životu Nikole Tesle koji lebde preko elektromagnetske indukcije iznad plohe stola, interaktivni multimedijalni pod na kojem se stopalima odgovara na pitanja, osjetilna komora - posebna prostorija s izmjenom osjećaja topline/hladnoće, 3D zvučnom kulisom, animiranim dokumentarcima o stanju uma Nikole Tesle. Zatim, posjetitelji imaju priliku doticanjem prsta

¹³Nikola Tesla Poduzetnički centar, dostupno na: <http://ntpc.kazup.hr/o-projektu/> (01.07.2023.)

statue osjetiti kako se okida električna iskra koja pokreće interpretaciju, znači sama konstrukcija se ugrađena u zid te simulira izranjanje poligonalne statue, gdje Teslina ruka prolazi u prostor te završava kažiprstom pruženim prema posjetitelju. Ugrađena je zavojnica koja generira električnu iskru koju posjetitelj kada dodirne pokreće interpretaciju. U nastavku rada je prikazana slika sa sadržajem koja se posjetiteljima nudi u centru.

Slika 5: Opremljenost i sadržaj Nikola Tesla Experience centra

Izvor: Nikola Tesla Experience centar, <https://ntec.hr/galerija/> (01.07.2023.)

Parkiralište je izgrađeno kod školske dvorane Mladost i ukupna površina parkirališta iznosi 3920 m². Kapacitet parkirališta iznosi 56 parkirnih mjesta i od toga su dva mjesta namijenjena za punjenje električnih automobila, a četiri mjesta su predviđena za osobe s invaliditetom. U nastavku rada na slici 6 prikazan je izgled i naveden sadržaj novoizgrađenog parkirališta koje je inspirirano dostignućima Nikole Tesle.

Slika 6: Parkiralište Poduzetničkog centra Nikola Tesla

Izvor: Nikola Tesla Experience centar, <https://ntec.hr/galerija/> (01.07.2023.)

Novoizgrađeno parkiralište je opremljeno s nadstrešnicom s fotonaponskim ćelijama ispod koje se nalaze klupe, podnom LED rasvjetom koja vozilo upućuje do predviđenog parkirnog mjesta, info stupom s podacima o popunjenosti parkirališta, sensorima pametne rasvjete, sensorima pametne rasvjete, punionicama za električne automobile, skutere i električne bicikle te urbanom opremom (hotspotovi, pametne klupe, wi-fi), interaktivnim videozidom te multimedijalnim panelima s podacima o samom Centru, Gimnaziji Karlovac i Nikoli Tesli.

U prizemlju centra se nalazi multimedijalna polivalentna dvorana s kapacitetom od oko 80 sjedećih mjesta i ona zauzima najveću površinu prizemlja. Dvorana je opremljena pripadajućom multimedijalnom opremom (kamere, projektori, računalo, platna, mikrofoni, konekcijske točke, slušalice za simultani prijevod). Prizemlje objekta poduzetničkog centra Nikola Tesla je opremljeno recepcijom za administriranje svih posjeta, događanja, i-Kioskom za registraciju korisnika Centra, spremištem s 3D printerom i 3D ručnim skenerom, garderobom i „chill out zonom“ s prostorom za osvježanje i automatom za tople i hladne napitke, stolovima i stolicama te podestom za odmor i predah. Na slici broj 7 prikazan je izgled prizemlja Centra na kojem se vidi navedena opremljenost.

Slika 7: Prizemlje Poduzetničkog centra Nikola Tesla

Izvor: Nikola Tesla Experience centar, <https://ntec.hr/galerija/> (01.07.2023.)

Prva etaža poduzetničkog centra je opremljena co-working zonom koja je odijeljena staklenom stijenom od ostatka prostora i tamo se nalazi dvanaest radnih jedinica (stol, stolice, ladice, pregrade). Svaka radna jedinica je opremljena laptopom visokih performansi i licencama za računalne programe (Adobe, Autodesk...). Na prvoj etaži se nalazi i videozid za prikaz prezentacija. Korisnici centra mogu koristiti skener/printer i samostojeći pisač. Isto tako se na prvoj etaži nalazi prostor koji je namijenjen za Poduzetničku potpurnu instituciju u kojoj se nalazi ured za djelatnike poduzetničkog centra.

Na drugoj etaži centra nalazi se sala prezentacije, radionice i sastanke, koja je opremljena stolovima, stolicama, rotirajućim i fokus kamerama koji se koriste za online sastanke i prezentacije, projektorom, rolo platnom, mikrofonom i mobilnom pametnom pločom. Također, druga etaža je opremljena osjetilnom komorom sa 180 stupnjeva videozidom za pregled 3D računalnih modela ili skenova proizvoda.

Na području druge etaže se nalazi terasa koja je opremljena za potrebe ureda na otvorenom, a ujedno služi za opuštanje korisnika Centra.

U suradnji s deset talentiranih kreativaca iz Karlovačke i Ličko-senjske županije posjetiteljima Nikola Tesla Experience centra omogućena je kupnja u suvenirnici koja obuhvaća bogatu ponudu ručnih radova. Bogat izbor koji nudi suvenirnica uključuje ručno izrađene suvenire koji su inspirirani životom i radom Nikole Tesle. U suvenirnici svaki posjetitelj može pronaći nešto za sebe, poput planera, majici, torbi, magneta, privjesaka, naušnica, narukvica, magičnih šalica te još mnogo toga. Cilj ove inicijative je promovirati lokalne umjetnike i njihov autentičan dizajn te omogućiti posjetiteljima da pronađu neki suvenir za sebe.

Slika 8: Ponuda ručno izrađenih suvenira

Izvor: Karlovački, <https://karlovacki.hr/u-maloj-suvenirnici-centra-kolekcija-suvenira-lokalnih-kreativaca/> (01.07.2023.)

4.5. Cijene ulaznica u Nikola Tesla Experience centru

Individualni posjetitelji interpretaciju Nikola Tesla Experience centra mogu istražiti samostalno uz pomoć interaktivnih tableta. Samo je potrebno javiti se djelatniku na info pultu i zatražiti tablet. Tablet se može zadužiti uz davanje osobnih podataka. Individualni posjetitelji plaćaju ulaznicu na informacijskoj točki gotovinom ili karticama. Korištenje tableta kojim posjetitelji istražuju postav je uključen u cijenu. Svi sadržaji Nikola Tesla Experience centra su na hrvatskom, engleskom, njemačkom, talijanskom i francuskom jeziku. Grupu čini 20+ osoba; vođenje je obavezno za sve školske skupine. U tablici 9 prikazan je cjenik ulaznica.

Tablica 9: Cjenik ulaznica u Nikola Tesla Experience centru

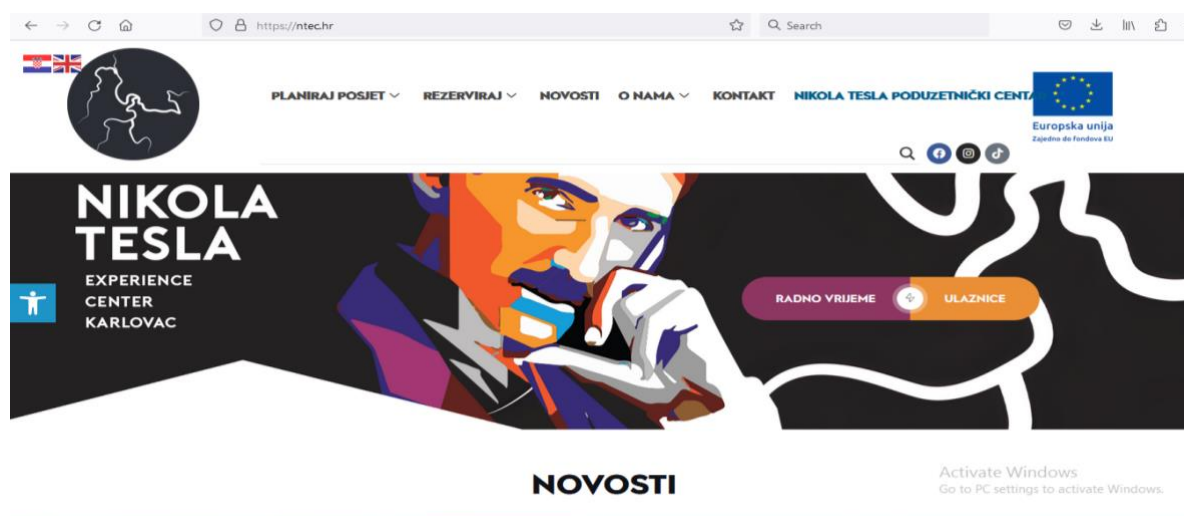
DJECA, MLADI, STUDENTI, UMIROVLJENICI	5,50 € (41,44 kn)
ODRASLI	8 € (60,28 kn)
OBITELJSKA ULAZNICA (2+3)	16 € (120,55 kn)
GRUPE ODRASLI	6 € (45,21 kn)
GRUPE DJECA, MLADI, STUDENTI, UMIROVLJENICI	5 € (37,67 kn)
VOĐENJE NA HRVATSKOM JEZIKU	20 € (150,69 kn)
VOĐENJE NA ENGLLESKOM JEZIKU	30 € (226,04 kn)

Izvor: Vlastita obrada autora prema podacima sa stranice Nikola Tesla Poduzetnički centar, <https://ntec.hr/cjenik/> (05.07.2023.)

4.6. Promocija Nikola Tesla Experience Centra

Promocija je marketinška djelatnost koja je usmjerena na komuniciranje s tržištem i javnošću, a jako je bitna za Nikola Tesla Experience centar jer pomoću nje se želi putem različitih načina privući što veći broj posjetitelja. Promocija novotvorenog Nikola Tesla Experience centra se vrši putem: web stranice Nikola Tesla Experience centra, društvenih mreža (Facebook stranice, Instagrama...), medija (putem novina, Internet članaka, TV-a, radia...).

Slika 9: Web stranica Nikola Tesla Experience centra

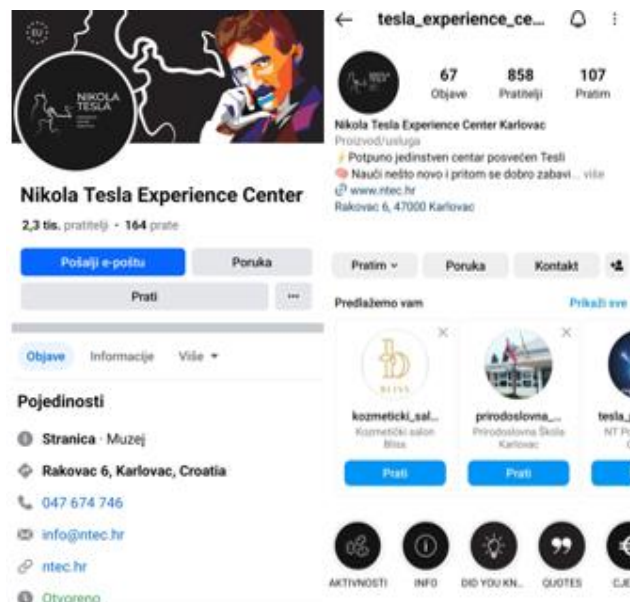

Izvor: Nikola Tesla Experience Center Karlovac, <https://ntec.hr/> (15.07.2023.)

Slika 9 prikazuje web stranicu Nikola Tesla Experience centra koja sadrži mnoštvo sadržaja, poput radnog vremena koje je od ponedjeljka do subote od 9:00 do 19:00 h, a nedjeljom i blagdanom od 10:00 do 18:00 h. Zatim posjetitelji na web stranici centra mogu pronaći sve novosti vezane za centar, cjenik ulaznica, lokaciju, kontakt broj, e-mail adresu, kratki sažetak o samom centru, galeriju s izgledom centra i još mnogo toga što će svakako privući pažnju svakog posjetitelja.

U nastavku rada prikazan je izgled Facebook i Instagram stranice Nikola Tesla Experience centra.

Slika 10: Izgled Facebook i Instagram stranice Nikola Tesla Experience centra

Izvor: vlastita obrada slika s Facebook i Instagram stranice (15.07.2023.)

Svakako, promocija igra važnu ulogu u privlačenju što većeg broja posjetitelja i zbog toga je bitno učestalo raditi na njoj.

5.INTERVJU S DIREKTRICOM PODUZETNIČKOG CENTRA NIKOLA TESLA

U nastavku rada prikazan je dubinski intervju sa direktoricom Poduzetničke zone Korana koja upravlja Nikola Tesla Experience centrom, Martinom Marušić Britvec. Intervju je proveden u prostorijama navedenog centra, dana 14. srpnja 2023.godine od 15 -18 sati. Intervju spada u kvalitativno istraživanje pomoću kojeg se prikupljaju i analiziraju podaci i to sve s namjerom boljeg razumijevanja koncepta, u ovom slučaju, poduzetničkog centra. Intervju se odvija na način da se kroz komunikaciju prikupi što više podataka o istraživanoj temi. Kod provedbe intervjuja je jako bitno unaprijed pripremiti pitanja kako bi komunikacija tekla tečno, a tijekom intervjuja istraživač mora pažljivo slušati, opažati te bilježiti odgovore. Provedenim intervjuom je dobiven dubinski uvid o tome šta je poduzetnički centar, koje su njegove primarne funkcije, na koji način se promovira, tko su zaposleni djelatnici te koji su daljnji planovi i aktivnosti na kojima se radi.

1. Za početak nam recite općenito o Nikola Tesla Experience Centru.

U uvodnom djelu intervjuja, direktorica Martina Marušić Britvec objasnila je da je zgrada naziva Nikola Tesla Experience Center financirana jednim dijelom kroz projekt Nikola Tesla poduzetnički centar, što bi značilo da je prvotna ideja bila da to bude jedan edukativno turistički projekt. Dodavanjem funkcije poduzetničkog centra zgradi, dodan je i taj segment poduzetništva. Projekt poduzetničkog centra traje do kraja ove godine, a sljedećih pet godina su zaposlenici obvezani poštivati njegove zakonitosti.

2. Jeste li zadovoljni s brojem dolazaka posjetitelja u ova dva mjeseca rada?

Direktorica Martina Marušić Britvec je istaknula da je odaziv i više nego odličan i da su jako zadovoljni s brojem posjetitelja otkako je centar otvoren, bilo da se radi o grupnim ili individualnim posjetiteljima. Posjetitelji dolaze iz cijele Hrvatske, pa čak i iz drugih dijelova svijeta (Njemačka, Austrija, Italija, SAD, Kina...).

3. Da li više Nikola Tesla Experience centar posjećuju mlađi ili stariji posjetitelji, kakva je u većini slučajeva dobna struktura posjetitelja?

U većini slučajeva centar najviše posjećuju djeca i mladi.

4. Nude li se u poduzetničkom centru savjetodavne usluge i kome su one najpotrebnije?

U poduzetničkom centru se nude savjetodavne usluge, bilo da se radi o grupnim ili individualnim uslugama, a usmjerene su prvenstveno poduzetnicima početnicima ili općenito svim zainteresiranim poduzetnicima iz Karlovačke županije. Ima dosta ljudi koji dolaze sa svojom idejom po savjet, pišu im se poduzetnički planovi te je uočeno da mnogi od njih nisu uopće svjesni koliko je financijski skup proces od začetka ideje do njene realizacije u praksi.

5. Na koji način poduzetnici uopće dolaze do toga da se u poduzetničkom centru nude savjetodavne usluge?

Izvor informacija poduzetnicima je:

1. Putem HZZ-a (Hrvatski zavod za zapošljavanje) gdje se puno ljudi usmjerava na poduzetnički centar iz razloga jer Zavod ima odlične potpore za poduzetnike pa im je to prva stanica
2. Dobra suradnja s HAMAG-BICROM (Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije u Karlovcu)
3. Usmena preporuka onih koji su već surađivali sa centrom te svoje zadovoljstvo preporučuju dalje.

6. Tko upravlja Nikola Tesla Experience centrom?

Poduzetnička zona Korana je poduzetnička potporna institucija unutar koje djeluje Nikola Tesla Experience centar te ona upravlja njime.

7. Koliko ima zaposlenih u Nikola Tesla Experience centru?

U poduzetničkom centru ima 5 stalno zaposlenih i 3 studenta. Direktorica ističe da je jako bitna suradnja među zaposlenicima, od međusobnog poštovanja do dijeljenja savjeta i ideja. Timski rad je ključan.

8. Na koji način se financiraju zaposlenici?

Zaposlenici se financiraju iz projekta „Nikola Tesla poduzetnički centar,“ a po završetku projekta brigu o zaposlenicima, tj. njihove plaće bit će financirane iz proračuna Karlovačke županije. Misija centra je kontinuirano apliciranje i privlačenje projekata kako bi bili samoodrživi po pitanju vlastitih izvora financiranja.

9. Na koji način se promovira Poduzetnički centra Nikola Tesla i koliko je važna promocija u današnje vrijeme digitalizacije?

Promocija poduzetničkog centra Nikola Tesla se prvenstveno odvija putem društvenih mreža koje su u današnje vrijeme potreba digitalnog doba. Centar ima i službenu web stranicu, a svakako treba istaknuti i važnost medija koji doprinose širenju pozitivnog imidža centra u javnosti.

10. Koje proizvode nudi suvenirnica koja se također smjestila unutar centra?

Suvenirnica je smještena kod recepcije gdje su u staklenoj vitrini izloženi svi suveniri koji se nude i koje posjetitelji mogu kupiti kako bi ih podsjetili na Karlovac i Nikolu Teslu. U suradnji s lokalnim obrtnicima i proizvođačima posjetiteljima se nude magneti, planeri, šalice, majice, naušnice koje svijetle u mraku i još mnogo toga zanimljivog za svakog posjetitelja. Obogaćivanje ponude suvenira, također je jedan od planova u budućnosti, čime se uvelike daje mogućnost lokalnim poduzetnicima da pokažu svoju kreativnost .

11. S kim surađujete od lokalnih obrtnika i proizvođača?

Jako je bitna suradnja sa Martinom Paracki koja je osmislila Nikola Tesla Experience Center planer. Isto tako valjalo bi istaknuti i suradnju sa Igorom Juriljem koji je napravio tematski dizajn za majice i šalice za 150. obljetnicu Tesline mature. Postoji i suradnja s Ličko-senjskom županijom, ali sve u svemu ima još jako puno ljudi koji su spremni za suradnju i zbog toga kako ističe direktorica Nikola Tesla Experience centra, jako je teško sakriti zadovoljstvo i sreću zbog svega toga.

Za sam kraj intervjua, direktorica Martina Marušić Britvec ističe da je najveći izazov surađivati s medijima iz razloga jer oni miješaju da je Poduzetnička zona Korana ta koja upravlja Nikola Tesla Experience centrom, unutar kojeg je poduzetnički centar. Iz toga razloga se ide prema tome da se Poduzetnička zona Korana isključi iz te cijele priče, pa bi Nikola Tesla Experience centar, kao ustanovu, trebala preuzeti poduzetnička potporna institucija.

6. ZAKLJUČAK

Cilj ovog završnog rada je bio pojasniti poduzetničku infrastrukturu koja se, kako je već i u radu navedeno, dijeli na poduzetničke zone i poduzetničke potporne institucije. Iz svega navedenog u ovom završnom radu jasno je vidljivo da na području Karlovačke županije postoji veća mogućnost za popunjavanje poduzetničkih zona. Investitori bi trebali voditi računa da prilikom odabira poduzetničkih zona obrate pozornost da je zona na koju su usredotočeni na dobrom položaju, da je prometno povezana s ostalim dijelovima zemlje, da postoji dostupna radna snaga, isto tako bitna je infrastrukturna opremljenost te regionalna i lokalna vlast koja je spremna na suradnju. Na području grada Karlovca se nalazi najveći broj aktivnih poduzetničkih zona. Detaljnom izradom SWOT analize Karlovačke županije dobiven je detaljan uvid u snage, slabosti, prilike i prijetnje unutar županije. Brojne snage koje posjeduje Karlovačka županija uvelike pridonose uspješnosti i boljem razvitku same županije. Poduzetničke potporne institucije su usredotočene na razvoj poduzetništva u cijeloj Hrvatskoj. Prilikom pisanja ovog završnog rada najveća pozornost je usmjerena na poduzetnički centar, odnosno novootvoreni Nikola Tesla Experience centar Karlovac. Poduzetnički centri provode mjere za razvoj i podupiranje poduzetništva i usmjereni su na pružanje savjetodavne pomoći poduzetnicima, osobito onim poduzetnicima koji se nalaze na početku karijere i kojima treba pomoć pri ulasku u svijet poduzetništva. Neki od primarnih zadataka poduzetničkih centara su pružanje savjetodavnih usluga poduzetnicima, promoviranje poduzetništva, informiranje o državnim poticajnim mjerama, prikupljanje i selekcija poduzetničkih ideja. Nikola Tesla Experience centar je nadahnut likom i životom Nikole Tesle. Karlovačka županija je nositelj projekta Nikola Tesla Experience centra dok su Grad Karlovac, Poduzetnička zona Korana i Gimnazija Karlovac partneri istoga. Centar se sastoji od dijela koji je namijenjen samo start up poduzećima, dijela za posjećivanje i obilazak i zajedničkih prostorija poput recepcije, dvorane za skupove, zone kvizova u prizemlju te terase na drugoj etaži. Isto tako poduzetnicima iz Karlovačke županije je osigurana savjetodavna i edukativna pomoć, a sve u svrhu razvoja poduzetništva. Iz provedenog intervjua dobivena je informacija da poduzetnici do usluge savjeta koja im se nudi u poduzetničkom centru dolaze putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije u Karlovcu te je jako bitna preporuka drugih poduzetnika. Sama činjenica da je Nikola Tesla Experience centar u nepuna tri mjeseca rada posjetilo gotovo osam tisuća ljudi svakako govori o uspješnosti cijelog projekta.

Na kraju je važno napomenuti da je jako bitno konstantno raditi na promociji Nikola Tesla Experience centra kako bi se ljudi educirali, osvijestili te uvidjeli mogućnosti koje poduzetnički centar kao poduzetnička potporna institucija nudi kako sadašnjim tako i budućim poduzetnicima početnicima.

POPIS LITERATURE

Knjige:

Škrtić, M., Osnove poduzetništva i menadžmenta, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac, 2. izdanje, 2008.

Škrtić, M., Poduzetništvo, Sinergija, Zagreb, 2006.

Kuvačić, N., Poduzetnička biblija, Beretin, Split, 2005.

Siropolis, N.C., Menadžment malog poduzeća, MATE, Zagreb, 4. izdanje, 1995.

Internet stranice:

e-Građani, <https://gov.hr/hr/poduzetnicka-infrastruktura/1368> (20.05.2023.)

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, <http://reg.mingo.hr/pi/public/> (12.05.2023.)

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, <https://mingor.gov.hr/o-ministarstvu-1065/djelokrug/uprava-za-internacionalizaciju-6087/poduzetnicka-infrastruktura/7583> (12.05.2023.)

Zakon HR, <https://www.zakon.hr/z/652/Zakon-o-unapre%C4%91enju-poduzetni%C4%8Dke-infrastrukture> (12.05.2023.)

Nikola Tesla Poduzetnički centar, <https://ntpc.kazup.hr/> (01.07.2023.)

NIK info, <https://info-nik.info/2018/12/13/poduzetnicka-infrastruktura-poslovne-zone-i-poduzetnicke-potporne-institucije/> (01.07.2023.)

Hrvatski biografski leksikon, <https://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=11929> (03.07.2023.)

Enciklopedija.hr, <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=61021>

Poduzetnička zona Korana, <https://pzk.hr/odrzana-pocetna-konferencija-projekta-nikola-tesla-poduzetnicki-centar/> (30.06.2023.)

Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/itu-nikola-tesla-karlovac/> (25.05.2023.)

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Karlovačka županija, <https://investcroatia.gov.hr/county-stats/karlovacka-zupanija/> (19.05.2023.)

Poduzetnička zona Korana, <https://pzk.hr/odrzana-pocetna-konferencija-projekta-nikola-tesla-poduzetnicki-centar/> (30.06.2023.)

Karlovačka županija, <https://www.kazup.hr/> (05.06.2023.)

Državni zavod za statistiku RH, <https://dzs.gov.hr/> (15.06.2023.)

POPIS SLIKA

Slika 1: Prikaz položaja Karlovačke županije	10
Slika 2: Smještaj gradova i općina Karlovačke županije	11
Slika 3: Nikola Tesla.....	24
Slika 4: Poduzetnički centar Nikola Tesla	26
Slika 5: Opremljenost i sadržaj Nikola Tesla Experience centra.....	27
Slika 6: Parkiralište Poduzetničkog centra Nikola Tesla	28
Slika 7: Prizemlje Poduzetničkog centra Nikola Tesla.....	29
Slika 8: Ponuda ručno izrađenih suvenira.....	30
Slika 9: Web stranica Nikola Tesla Experience centra	31
Slika 10: Izgled Facebook i Instagram stranice Nikola Tesla Experience centra	32

POPIS TABLICA

Tablica 1: Podjela poduzetničkih zona prema veličini ukupne površine.....	6
Tablica 2: Broj stanovnika po gradovima Karlovačke županije	12
Tablica 3: Broj stanovnika po općinama u Karlovačkoj županiji.....	12
Tablica 4: Poduzetničke zone na području Karlovačke županije	15
Tablica 5: Poduzetničke potporne institucije na području Karlovačke županije	18
Tablica 6: SWOT analiza Karlovačke županije	19
Tablica 7: Glavni zadaci poduzetničkih centara	22
Tablica 8: Aktivnosti Nikola Tesla poduzetničkog centra.....	25
Tablica 9: Cjenik ulaznica u Nikola Tesla Experience centru	31